

Boronkai Dóra

Stílus és interakció. Társalgási szövegek interakcionális stilisztikai vizsgálata

Interakcionális stilisztikai feladatok

1. Szituációs játék: társalgási műfajok 1.

A résztvevők párokat alkotnak. Minden párnak az a feladata, hogy párbeszédessé szöveget készítsen az alábbi témában: beszélgetőpartnere első helyezést ért el egy országos versenyen. A párok egyik felének interjú kell készítenie, a másik felének baráti beszélgetést kell terveznie. A társalgásokat a diákok előadják. Tanári irányítással megbeszélik a két műfaj közötti főbb különbségeket, és értékelik az előadásokat.

2. Szituációs játék: társalgási műfajok 2.

Mindegyik csoport húz egy társalgási műfajt és egy témát (interjú, vita, spontán baráti beszélgetés, felelet). A csoporttagoknak rögtönözniük kell egy társalgást, amelynek műfaja és témája megfelel a feladatban foglaltaknak. A társalgást el kell játszaniuk. A többi csoport feladata a műfaj és a téma pontos meghatározása.

3. Szituációs játék: beszélőváltások

Mindegyik csoport húz egy beszélőváltási stratégiát (átfedés témaváltással, megszakítás diskurzusjelölővel, külválasztás indirekt felszólítással, önkiválasztás szünet és diskurzusjelölő alkalmazásával). A csoporttagoknak rögtönözniük kell egy tetszőleges műfajú társalgást, amelyben az adott stratégiát alkalmazzák. A társalgást el kell játszaniuk. A többi csoport feladata a stratégia pontos meghatározása.

4. Szituációs játék: szociokulturális tényezők

Mindegyik csoport húz egy kártyát, amelyen a szociokulturális tényezők szerepelnek (bizalmas, közömbös, vulgáris, választékos). A csoporttagoknak rögtönözniük kell egy társalgást, tetszőleges műfajban és témában. A társalgást el kell játszaniuk. A többi csoport feladata a szociokulturális tényező meghatározása.

5. Stílusváltozók

A diákok meghallgatják a következő szöveget: <http://www.tolnataj.eu/page/videotar>. A feladat az, hogy megállapítsák: a helyzet és a magatartás stílusváltozója mentén melyik tartományban helyezkedik el a szöveg. Választásukat meg kell indokolniuk a szövegből vett példákkal.

6. Beszélőváltások és stílustartományok

A következő társalgásokban alkalmazott beszélőváltási stratégiák alapján meg kell állapítani, hogy a helyzet és a magatartás szempontjából mely tartományokba sorolható a szöveg. A választás indoklására példákat kell hozni a szövegekből.

a)

A: Té:nyleg (.) ma este az Audival mentél vissza↑

B: É::n ↑ ne::m (.) hát apa elment vele :: Akkor holnap hogy taxizna ↑ A: Ja:: (.) akkor reggel jön haza érted (.) mi↑

B: Ja↓

A: Jó (.) mindegy (...) reggel keltsél engem is fel ↓ Én is [megyek suliba: Jó↑ B: Mivel mész] (.) autóval↑

A: Nem hiszem ↓ Ha nem esik az eső (.) akko:r bicilivel↓Mit főzöl↑

b)

B: Igen (...) talán a::kedves nézők legutóbb (...) akkor hallhattak rólam (...) még 2002-ben (...) amikor országos csúcsot futottam↑ és a::z Európa Bajnokságon (...) hetedik voltam ↑

A: Ez 5000 méteren volt ↓ [Ugye?]

B: [Ígyvan↑] 5000méteren(...)

c)

D: És nem [volt(...)]izé::↑

B: Matyi::↑]

D: Jól vann::a↑[Megye::k↓

d)

B: Ja↓Mindig olyan nyolc (.) fél kilenc körül szoktunk menni (.) szépen megebéde–vagy megreggelizünk (.)

A: Ja (.) utána megcsinálja::és akkor megebédelni (.) azt haza lehetj önni↓Ésö::mit szokott a (.) mama főzni↑

e)

B: Tehát ott azért má::r szét szakadozott a mezőny (.) tehát egyedül kellett tizenkét kilométert fölfutnom úgy (.) hogy a::z utolsó három kilométeren (.) egy kilométer volt a:: szintkülönbség↓ Harmincöt fokban (.) és ho::gy extrémé tegyék (.) vizet sem lehetett magunkhoz venni (.) úgyhogy-

A: Kegy::etlen↑

B: A végén magamon kívül voltam (...)Én sokkal jobban szeretem (.) hogyha úgy-

A: Ezmá::r valahol ú:gy nem az (.) észszerűség határain belül van (.) nem↑ Szerintem↓